

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยประกอบด้วยข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

#### 5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยได้แยกออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

##### 5.1.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะเป็นเพศหญิง 182 คน คิดเป็นร้อยละ 61.49 เป็นเพศชายจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 38.51

2. พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 82.09 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.46 และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.45

3. พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 47.30 รองลงมามีการศึกษาระดับอนุปริญญา /ปวส. จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 30.74 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้น จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.18 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.78

4. พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ มีอายุงานระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 46.96 รองลงมามีอายุงานมากกว่า 3 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 33.11 และมีอายุงานน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 19.93

5. พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 86.49 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51

6. พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน มีจำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 78.38 และจำนวนคนที่เคยได้รับอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62

### 5.1.2 ระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยทั้ง 5 ด้าน และพฤติกรรมความปลอดภัย

พนักงานมีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งได้แก่ ด้านการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรอย่างปลอดภัย ส่วนด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ด้านสัญญาณเตือนและการจัดเตรียมเกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉิน ด้านกฎและนโยบายความปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการทำงาน พนักงานมีระดับรับรู้ระบบความปลอดภัยในระดับดี และพนักงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับดี

### 5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

**สมมติฐานที่ 1** พนักงานระดับปฏิบัติการโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยที่แตกต่างกัน โดยสรุปได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงผลสรุปการทดลองสมมติฐานที่ 1

| ปัจจัยส่วนบุคคล                | ระดับการรับรู้ |
|--------------------------------|----------------|
| 1. เพศ                         | ไม่แตกต่างกัน  |
| 2. อายุ                        | แตกต่างกัน*    |
| 3. ระดับการศึกษา               | แตกต่างกัน**   |
| 4. อายุงาน                     | ไม่แตกต่างกัน  |
| 5. การฝึกอบรม                  | แตกต่างกัน*    |
| 6. ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ | แตกต่างกัน**   |

\* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

\*\* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5.1 พบว่า พนักงานที่มีปัจจัยบุคคลต่างกัน คือ เพศและอายุงาน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่พบว่าพนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา การฝึกอบรม และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุที่แตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 0.01 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบกรณีที่พนักงานที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยต่างกัันนั้น พบว่าพนักงานที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างจากพนักงานที่มีช่วงอายุ 20 – 30 ปี และช่วงอายุมากกว่า 30 ปี ส่วนพนักงานที่มีช่วงอายุ

20 – 30 ปี มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างจากพนักงานที่มีช่วงอายุมากกว่า 30 ปี

ส่วนผลการทดสอบกรณีที่พนักงานที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยต่างกันั้น พบว่าพนักงานทุกระดับการศึกษามีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ยกเว้นพนักงานที่มีระดับการศึกษานุปริญญา / ปวส.มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกับพนักงานที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี

**สมมติฐานที่ 2** พนักงานระดับปฏิบัติการโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยที่แตกต่างกัน โดยสรุปได้ดังตาราง ดังนี้

**ตารางที่ 5.2** แสดงผลสรุปการทดลองสมมติฐานที่2

| ปัจจัยส่วนบุคคล                | ระดับพฤติกรรมความปลอดภัย |
|--------------------------------|--------------------------|
| 1. เพศ                         | ไม่แตกต่างกัน            |
| 2. อายุ                        | แตกต่างกัน**             |
| 3. ระดับการศึกษา               | แตกต่างกัน**             |
| 4. อายุงาน                     | ไม่แตกต่างกัน            |
| 5. การฝึกอบรม                  | แตกต่างกัน*              |
| 6. ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ | แตกต่างกัน*              |

\* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

\*\* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5.2 พบว่า พนักงานที่มีปัจจัยบุคคลต่างกัน คือ เพศและอายุงาน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่พบว่าพนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา การฝึกอบรม และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุที่แตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 0.01 0.05 และ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบกรณีที่พนักงานมีอายุแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยต่างกัน พบว่าพนักงานที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี พนักงานที่มีช่วงอายุ 20 -30 ปี และพนักงานช่วงอายุมากกว่า 30 ปี มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างกัน

ผลการทดสอบกรณีที่พนักงานมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยต่างกัน พบว่าพนักงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างจากพนักงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ระดับอนุปริญญา/ ปวส. และระดับปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี ส่วนพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันคนอื่นๆ มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยไม่ต่างกัน

**สมมติฐานที่ 3** ระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมความปลอดภัย

ผลการทดสอบพบว่า ระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

## 5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาเรื่องการรับรู้ระบบความปลอดภัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการ โรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ดังนี้

### 5.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัย

#### 5.2.1.1 เพศ

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีเพศต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจเกี่ยวกับระบบความปลอดภัยใกล้เคียงกัน อุบัติเหตุสามารถเกิดขึ้นกับทุกคน โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุริดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ประจักษ์ จงอัญญากุล (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานโรงงานกระดาษลูกฟูกที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน สุกัญญา ปรีตรมมงคล (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตบริษัทไทยซอนต้า แมนูแฟกเจอร์ จำกัดที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัย พจนารถ บุญญภัทรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าลูกจ้างที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานแตกต่างกัน

### 5.2.1.2 อายุ

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีอายุต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าพนักงานที่มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยสูงสุด ได้แก่ พนักงานที่มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป พนักงานที่มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยน้อยสุด ได้แก่ พนักงานที่มีอายุน้อยกว่า 20 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานที่มีอายุมากกว่าสามารถรับรู้และเข้าใจถึงวิธีการทำงานที่ปลอดภัย กฎระเบียบต่างๆ ได้ดีกว่า อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน สุกัญญา ปรีตรมงคล (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทไทยฮอนด้า แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัดที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน สุรัชย์ ไพศาลพันธ์ (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน

### 5.2.1.3 ระดับการศึกษา

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันย่อมมีความสามารถในการตีความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ได้แตกต่างกัน และการศึกษายังเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนพัฒนาการรับรู้ของตนเอง โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู พบว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน สุรัชย์ ไพศาลพันธ์ (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานแตกต่างกัน พจนารถ บุญญภัทรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตขวดในจังหวัดปทุมธานีที่มี ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ สุกัญญา ปรีตรมงคล (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทไทยฮอนด้า แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน อิศรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน

#### 5.2.1.4 อายุงาน

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีอายุงานต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานที่มีอายุน้อยหรือพนักงานที่เริ่มงานใหม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานที่ดี ทำให้การรับรู้ระบบความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีอายุงานต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน สุกัญญา ปิตรมมงคล (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทไทยซอนต้าแมนูแฟกเจอร์ จำกัด ที่มีอายุงานต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน อิศรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีอายุงานต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน สุรัชย์ ไพศาลพันธ์ (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยที่มีอายุงานต่างกัน มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน พจนารถ บุญญภัทรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตขวดในจังหวัดปทุมธานีที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานไม่แตกต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีอายุงานต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน

#### 5.2.1.5 การฝึกอบรม

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพนักงานที่ได้รับการอบรมเรื่องความปลอดภัยมีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยสูงกว่าพนักงานที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม อาจเนื่องมาจากการฝึกอบรมนั้นเป็นการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัย ซึ่งช่วยกระตุ้นให้พนักงานมีการรับรู้มากขึ้น โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน จิตรา วิมลธำรง (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าผู้ควบคุมงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยางรถในจังหวัดสมุทรสาครที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ อิศรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน สุรัชย์ ไพศาลพันธ์ (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า

พนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีการฝึกอบรมแตกต่างกัน มีการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายไม่แตกต่างกัน พจนารถ บุญญภัทรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตลวดในจังหวัดปทุมธานีที่มีการฝึกอบรมแตกต่างกันมีความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานไม่แตกต่างกัน

#### 5.2.1.6 ประสิทธิภาพการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีประสิทธิภาพการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ สุกัญญา ปริตรมงคล (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทไทยซอนต้า แมนูแฟลเจอริง จำกัดที่มีประสิทธิภาพการเกิดอุบัติเหตุต่างกัน มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน พจนารถ บุญญภัทรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตลวดในจังหวัดปทุมธานีที่มีประสิทธิภาพการเกิดอุบัติเหตุแตกต่างกันมีความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากการทำงานไม่แตกต่างกัน

### 5.2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมความปลอดภัย

#### 5.2.2.1 เพศ

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีเพศต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อิศรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างกัน

#### 5.2.2.2 อายุ

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีอายุต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าพนักงานที่มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยสูงสุดได้แก่ พนักงานที่มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป อาจเนื่องมาจากพนักงานที่มีอายุมากมีประสบการณ์ในการทำงานมากจึงทำให้เกิดความระมัดระวังในการปฏิบัติงานโดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมความ

ปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน นลินี ประทับศร (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าหัวหน้างานระดับต้นที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยต่างกัน ฟารัตน์ สมแสน (2539) ที่พบว่าคนงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยต่างกัน จิตรา วิมลธำรง (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของคนงานก่อสร้าง

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างกัน สิริพัชร เปรมชัยเสียร (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานผลิตกระดาษมีอายุต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

### 5.2.2.3 ระดับการศึกษา

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพนักงานที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยสูงสุด อาจกล่าวได้ว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาสูงช่วยให้พัฒนาการรับรู้ของตนเอง เมื่อรับรู้ถึงความสำคัญและผลกระทบของการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ทำให้มีพฤติกรรมที่ปลอดภัยตามมา โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูพบว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน วไลพร ภิญโญ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานโรงงานผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัย

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับอิสรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน สิริพัชร เปรมชัยเสียร (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานผลิตกระดาษมีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

### 5.2.2.4 อายุงาน

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีอายุงานต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไม่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานที่มีอายุงานน้อยหรือพนักงานที่เริ่มงานใหม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานที่ดี ทำให้พฤติกรรมความปลอดภัยมากขึ้น โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกัณธิสรา ปาดแมน (2543 :

บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน สิริพัชร เปรมชัยเรือง (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานผลิตกระดาษมีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับการวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน วิจิตรา วัฒนธำรง (2538: บทคัดย่อ) ที่พบว่าผู้ควบคุมงานที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการจัดการความปลอดภัยแตกต่างกัน

#### 5.2.2.5 การฝึกอบรม

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานที่เคยได้รับการอบรมนั้น ผ่านการสร้างจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัย ทำให้พนักงานเข้าใจถึงผลกระทบและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและโรงงานหากทำงานด้วยพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย โดยสอดคล้องกับ อิศรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างกัน นลินี ประทับสร (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่าหัวหน้างานระดับต้นที่มีการอบรมเรื่องความปลอดภัยแตกต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยต่างกัน รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในเขตอุตสาหกรรมบางกะดีที่มีการฝึกอบรม มีพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน จิตรา วัฒนธำรง (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าผู้ควบคุมงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยางรถในจังหวัดสมุทรสาครที่มีการฝึกอบรมต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยไม่ต่างกัน

#### 5.2.2.6 ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน

จากการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกันกับผลการวิจัยของอิสรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทรองเท้าบาจาแห่งประเทศไทย จำกัด โรงงานบางพลี ที่มี

ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุต่างกัน มีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน สิริพัชร เปรมชัย (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานผลิตกระดาษมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

### 5.2.3 ระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมความปลอดภัย

ผลการทดสอบพบว่าระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมความปลอดภัย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนารถ บุญญภัทรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตลวดในจังหวัดปทุมธานีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2541 : บทคัดย่อ) พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ในเขตอุตสาหกรรมบางกะดี มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิรมลล์ ละอองสิริวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินลินี ประทับสร (2543 : บทคัดย่อ) พบว่าความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สิริพัชร เปรมชัย (2543 : บทคัดย่อ) พบว่าความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อิศรา ปาดแมน (2543 : บทคัดย่อ) พบว่าการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยอย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติ สุธิดา บัวทอง (2547 : บทคัดย่อ) จากศึกษาพบว่าการรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

## 5.3 ข้อเสนอแนะ

### 5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยและระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการ โรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ พบว่าพนักงานมีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยในระดับดี และมีพฤติกรรมความปลอดภัยในระดับดีเช่นกัน ซึ่งผู้วิจัยเสนอแนวทางในการส่งเสริมการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมปลอดภัยดังนี้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา การฝึกอบรม และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุที่ต่างกัน มีระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยต่างกัน ดังนั้น สถานประกอบการควรให้ความสำคัญกับพนักงานที่มีอายุน้อย ระดับการศึกษาไม่สูงมาก รวมถึงผู้ที่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติงาน ควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบความปลอดภัย และควรให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง การอบรมควรมีความเหมาะสมทั้งเรื่องวิทยากร ระยะเวลา เนื้อหาเป็นต้น ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านความปลอดภัยต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดี และเห็นถึงอันตรายหรือความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นหากมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย

5.3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมความปลอดภัย ซึ่งหมายความว่าพนักงานที่มีการรับรู้ระบบความปลอดภัยที่ดีย่อมมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่ดีด้วย ดังนั้นในการส่งเสริมให้พนักงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่ดีควรคำนึงถึงการรับรู้ระบบความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญด้วย

5.3.1.3 สถานประกอบการควรมีการดำเนินการด้านการบริหารความปลอดภัยต่างๆ ดังนี้

1) ด้านอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ควรมีการจัดอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ให้ได้ตามมาตรฐานสากลเหมาะสมกับงานที่ทำ และมีปริมาณที่เพียงพอ รวมถึงต้องมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ให้ถูกต้อง และต้องมีตรวจสอบสภาพการใช้งานอยู่เสมอว่าอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

2) ด้านเครื่องมือและเครื่องจักร ควรมีการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือเครื่องจักรก่อนเริ่มปฏิบัติงาน รวมถึงควรมีแผนการซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ

3) ด้านของสัญญาณเตือนภัยและการเตรียมเกี่ยวกับภาวะฉุกเฉินนั้น นอกจากต้องมีแผนปฏิบัติและแผนการฝึกซ้อมตามระยะเวลาแล้ว ควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ในที่ต่างๆ ควรตรวจสอบว่าสามารถใช้งานได้และมีเพียงพอ

4) ด้านกฎนโยบายความปลอดภัยและการนำไปปฏิบัติ ผู้บริหารระดับสูงควรร่วมมือผู้จัดการแผนกและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความปลอดภัยอย่างชัดเจน และดำเนินการอย่างจริงจัง และควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยให้ลูกจ้างมีจิตสำนึกและตระหนักถึงการทำงานอย่างปลอดภัย

5) ด้านสภาพแวดล้อมทางการทำงาน ควรกำหนดแผนการควบคุมอันตรายในการทำงาน เช่น ความร้อน แสง เสียง ความสั่นสะเทือน วัสดุ ให้เหมาะสมกับสภาพการทำงาน สถานประกอบการแต่ละที่ และให้ได้ตามกฎหมาย

### 5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในเขตอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น เขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร เขตนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

5.3.2.3 ควรศึกษาตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลอื่นๆเพิ่มเติม เช่น บุคลิกภาพ ตำแหน่งงาน แผนกงาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับพฤติกรรมความปลอดภัย